

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold

31.12.2020 Tinn Sparebank

Golfbanen, Miland

Foto: Liv Mogen

Innhold

Innholdsfortegnelse

Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon om kapital og risikoforhold	1
1 Innledning og formål med dokumentet.....	3
2 Konsolidering.....	3
3 Kapitalkrav.....	4
3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav	4
3.2 Bufferkrav	5
3.3 Uvektet kjernekapitalandel.....	6
4 Kredittrisiko og motpartsrisiko.....	6
4.1 Definisjon av mislighold	6
4.2 Metode for beregning av nedskrivninger	7
4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder 10	
4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	10
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	11
4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier.....	11
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål.....	12
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter mv. ved fastsettelse av kapitalkrav.....	13
4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler.....	14
4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater	14
5 Egenkapitalposisjoner.....	14
6 Renterisiko.....	15
7 Styring og kontroll av risiko	16
7.1 Formål og prinsipper for ICAAP.....	16
7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer.....	17
8 Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.....	23

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter åttende del av kapitalkravsforordningen (CRR (EU) 2013/575), jf. Forskrift om kapitalkrav og nasjonal tilpasning av CRR/CRD IV del XI. Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2020 med mindre annet fremgår.

Det er knyttet usikkerhet til vurderinger av økonomisk risiko. Flere av de estimatene på økonomisk risiko som er presentert i dette dokumentet er basert på et sett av forutsetninger og beregnet etter kvantitative modeller. Enkelte typer risiko er basert på kvalitative vurderinger.

Generelt er gjennomgangen av bankens ulike risikoer ikke uttømmende, og enkelte risikoer er ikke tallfestet. Vurderingen er utført etter beste skjønn. Det oppfordres til å foreta en selvstendig vurdering basert på den informasjon som er presentert i dette dokument og annen offentlig tilgjengelig økonomisk informasjon om banken.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

2 Konsolidering

I følge Finansforetakslovens § 17-13 skal finansforetak som deltar i en samarbeidende gruppe, ved anvendelsen av regler om kapitalkrav og andre soliditets – og sikkerhetskrav, foreta forholdsmessig konsolidering av sine eierandeler i de finansforetak som forestår virksomheten som samarbeidet omfatter.

Banken har i fra 1.1.2018 rapportert på konsolidert basis, gjennom å ta sin andel 2,00% i Eika Gruppen og 0,76% i Eika Boligkreditt, inn i sin kapitaldekning, sett i forhold til bankens eierandel i selskapene. For Eika Gruppen er det CRD IV-konsernet som er gjenstand for konsolidering, der det er gjort fradrag for investeringen i Eika Forsikring.

3 Kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Matrisen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Kapitaldekning	2020
Sparebankens fond	358.356
Gavefond	750
Fond for urealiserte gevinster	58.520
Annen egenkapital	-1.896
Sum egenkapital	415.730
Fradrag for forsvarlig verdisetting	-483
Fradrag for ansvarlig kapital i andre fin.inst.	-89.336
Sum ren kjernekapital	325.912
Fondsobligasjoner	40.000
Sum kjernekapital	365.912
Ansvarlig lånekapital	40.000
Sum tilleggskapital	40.000
Netto ansvarlig kapital	405.912
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	8.244
Institusjoner	29.965
Foretak	173.028
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	985.348
Forfalte engasjementer	8.715
Høyrisiko-engasjementer	29.845
Obligasjoner med fortrinnsrett	15.503
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	77.149
Andeler i verdipapirfond	23.493
Egenkapitalposisjoner	45.254
Øvrige engasjementer	42.935
CVA-tillegg	
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.439.479
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	155.623
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	
Sum beregningsgrunnlag	1.595.102
Kapitaldekning i %	25,45 %
Kjernekapitaldekning	22,94 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,43 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	10,55 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 rapporterer alle banker kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 2,00 % i Eika Gruppen AS og på 0,76 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	390.867
Kjernekapital	437.192
Ansvarlig kapital	485.194
Beregningsgrunnlag	1.986.810
Kapitaldekning i %	24,42 %
Kjernekapitaldekning	22,00 %
Ren kjernekapitaldekning i %	19,67 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,76 %

I Finanstilsynets vedtak av 27.februar 2017 fremgår at Tinn Sparebank skal ha kapital utover minstekrav og bufferkrav tilsvarende 3,0 prosent av beregningsgrunnlaget (pilar 2-krav) for risikoer som foretaket er utsatt for og som ikke, eller bare delvis er dekket av minstekravet i pilar 1. Pilar 2-kravet dekkes av ren kjernekapital og trådte i kraft fra 30.06.17. Nytt Pilar 2-krav blir fastsatt av Finanstilsynet i løpet av 2021.

3.2 Bufferkrav

Tinn Sparebank har pr. 31.12.2020 et kombinert kapitalbufferkrav på kr 127,6 millioner

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	39.877
Motsyklisk buffer (2,50 %)	39.877
Systemrisikobuffer (3,00 %)	47.853
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	127.607
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	71.779
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	126.526

Banken har kr 254,1 millioner i ren kjernekapital tilgjengelig til å dekke det kombinerte kapitalbufferkravet.

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital, med og uten overgangsordninger, delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster og engasjementsbeløp for derivater og gjenkjøpsavtaler som ikke er balanseført. Ikke balanseførte poster blir justert for konverteringsfaktorer (ihht. CRR artikkel 429, nr. 10).

Uvektet kjernekapitalandel	
Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	22.624
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	81.637
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	13.991
Øvrige eiendeler	3.440.878
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-89.819
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	89.819
Totalt eksponeringsbeløp	3.469.311
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	3.469.311
Kapital	
Kjernekapital	365.912
Kjernekapital etter overgangsregler	365.912
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	10,55 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	10,55 %

4 Kredittrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold

Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 90 sammenhengende dager. En kundes engasjement vil også bli klassifisert som misligholdt dersom banken vurderer at kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at kundens finansielle forpliktelser overfor banken ikke vil bli oppfylt. I slike tilfeller vil kunden bli tapsmarkert og det blir gjennomført en individuell vurdering av nedskrivningsbehovet.

Fra og med 1.1.2021 innføres ny definisjon av mislighold, det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har ett overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
 - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
 - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

4.2 *Metode for beregning av nedskrivninger*

4.2.1.1 Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler, omfattet.

Ved førstegangs balanseføring skal det avsettes for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til begivenheter som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen for en eiendel eller gruppe av eiendeler er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende hele den forventede levetiden til eiendelen. Dersom det oppstår et kredittap skal renteinntekter innregnes basert på bokført beløp etter justering for tapsavsetning.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9.

4.2.1.2 Nedskrivningsmodell i banken

Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). SDC har videre utviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Forventet kredittap (ECL) beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med opprinnelig effektiv rente.

4.2.1.3 Beskrivelse av PD modellen

PD-modellen i Eika estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. Mislighold er definert som overtrekk på minimum 1.000 kroner i 90 dager sammenhengende, i tillegg til andre kvalitative indikatorer som tilsier at engasjementet har misligholdt, jf. kapitalkravsforskriften § 10-1.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12 måneder (PD). Personkundemodellen skiller videre på kunder med og uten boliglån. Bedriftskundemodellen skiller mellom eiendomsselskap, begrenset personlig ansvar og ubegrenset personlig ansvar.

Betalingsadferd krever 6 måneder med historikk før den får påvirkning i modellen. Det betyr at nye kunder vil ha 6 måneder med kun ekstern modell før intern modell blir benyttet. Modellene blir årlig validert og recalibreres ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller.

Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på utvikling i PD siste 12 måneder.

4.2.1.4 Vesentlig økning i kredittrisiko

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. Banken har definert vesentlig økning i kredittrisiko som en økning fra opprinnelig PD ved første gangs innregning (PD ini) for ulike nivåer for at modellen skal fange opp relativ utvikling i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) mindre enn 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 0,5 %

og

PD liv > PD rest liv ini *2

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. (PD 12 mnd. ini) over eller lik 1 %, er vesentlig økning i kredittrisiko definert som:

PD 12 mnd. > PD 12 mnd. ini + 2 %

eller

PD liv > PD rest liv ini *2

4.2.1.5 Beregning av LGD

LGD er en statistisk beregnet tapsprosent basert på individuelle tapsavsetninger registrert i Eika-banker i perioden august 2014 til august 2017. Modellen tildeler kunden LGD ut fra kundesegment (PM/BM), sikkerhetstype og belåningsgrad eller sikkerhetsdekning.

4.2.1.6 EAD

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet. Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

4.2.1.7 Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarioer – base case, best case og worst case – for forventet makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid. Variablene arbeidsledighet, oljepris, boligpriser, husholdningers gjeld, bankenes utlånsrente og kronkurs inngår i modellen. Variablene er fordelt på fylker for personmarkedet og på bransjer for bedriftsmarkedet. Vekting av scenarioene gjøres etter en ekspertvurdering.

Følgende makrovariabler er benyttet i de ulike scenarioene for åpningsbalansen pr. 01.01.2020:

	2020	2021	2022	2023
Base case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,8 %	3,8 %	3,9 %	3,9 %
Gjeld husholdning (endring)	5,0 %	5,0 %	5,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,1 %	4,0 %	4,2 %	4,6 %
Oljepris (USD pr. fat)	65	63	62	61
	2020	2021	2022	2023
Worst case				
Arbeidsledighet (nivå)	5,1 %	6,2 %	6,3 %	6,0 %
Gjeld husholdning (endring)	0,0 %	0,0 %	0,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	7,2 %	5,5 %	4,7 %	4,1 %
Oljepris (USD pr. fat)	30	30	30	30
	2020	2021	2022	2023
Best case				
Arbeidsledighet (nivå)	3,3 %	3,1 %	2,9 %	2,7 %
Gjeld husholdning (endring)	7,0 %	7,0 %	7,0 %	5,0 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	4,3 %	4,2 %	4,4 %	4,8 %
Oljepris (USD pr. fat)	80	80	80	80

4.2.1.8 Overtagelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter steg 3 nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning				
Lønnstakere o.l.	1.825.705	36.315	14.886	1.876.906
Utlandet	23.511			23.511
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk, fiske	25.308	1.206	340	26.854
Industriproduksjon	62.476	27.830	2.497	92.803
Bygg og anlegg	112.318	19.677	48.805	180.800
Varehandel, hotell/restaurant	82.365	14.033	12.301	108.699
Transport, lagring	32.153	4.105	4.589	40.847
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	239.660	7.738	1.860	249.258
Anen næring	52.747	2.860	586	56.193
Sentralbank	69.943			69.943
Kredittinstitusjoner	697.601		13.991	711.592
Sum	3.223.787	113.764	99.855	3.437.406
Tinn kommune	1.253.324	93.630	67.718	1.414.672
Resten av Vestfold og Telemark	701.454	8.996	1.917	712.367
Resten av Norge	1.245.498	11.138	30.220	1.286.856
Utlandet	23.511			23.511
Sum	3.223.787	113.764	99.855	3.437.406
Gjennomsnitt²	3.091.334	105.180	76.415	3.272.929

¹ Etter individuelle nedskrivninger

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer¹ fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (beløp i tusen kroner)

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	15.308	16.317	26.097	423.059	2.267.189	475.817	3.223.787
Ubenyttede rammer			113.764		-		113.764
Garantier				99.855	-		99.855
Sum	15.308	16.317	139.861	522.914	2.267.189	475.817	3.437.406

¹ Etter individuelle nedskrivninger

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og steg 3 nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (beløp i tusen kroner)

Type motpart	Misligholdte engasjementer	Engasjementer med nedskrivninger	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹ siste år	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	2.731	3.617	1.100	(1.130)		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk, fiske						
Industriproduksjon		3.322	1.500	(500)		
Bygg og anlegg	5.725	5.882	2.200	(1.350)		
Varehandel, hotell/restaurant		350	250	150		
Transport, lagring						
Finans, eiendom, forretningsmessige tjenester	1.723	1.723				
Sosial og privat tjenesteyting						
Sum	10.180	14.895	5.050	(2.830)	-	-
Tinn kommune	7.784	11.950	4.550	(1.730)		
Resten av Vestfold og Telemark	1.346	1.346				
Resten av Norge	1.050	1.599	500	(1.100)		
Utlandet						
Sum	10.180	14.895	5.050	(2.830)	-	-

¹ Kun individuelle nedskrivninger

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i tapsavsetning på utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2020	766	2.518	7.880
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	73	-849	-2.500
Overføringer til steg 2	-60	647	
Overføringer til steg 3	-86	-40	3.700
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	46	19	
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-148	-787	-1.656
Endringer i modell eller risikoparametre	-439	190	260
Konstaterte tap			-3.064
Ekstra nedskrivning pga Covid-19	7.125		
Andre justeringer	315	200	430
Tapsavsetninger pr. 31.12.	7.592	1.898	5.050

Endringer i tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2020	131	564	
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	7	-11	
Overføringer til steg 2	-4	22	
Overføringer til steg 3		-2	
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	41	6	
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden	-53	-119	
Endringer i modell eller risikoparametre	-66	-272	
Andre justeringer	39		
Tapsavsetninger pr. 31.12.	96	188	-
			Garantier (og ubenyttede kreditter for IFRS-banker)
Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger		Utlån	
Periodens endring i steg 3 på utlån		-3.047	
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)		6.817	-383
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivni		3.064	
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap		-80	
Periodens tapkostnader		6.754	-383

4.7 *Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål*

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Tinn Sparebank har pr. rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter mv. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v ved fastsettelsen av kapitalkrav (beløp i tusen kroner)

Engasjementskategorier	Engasjementsbeløp før sikkerheter	Engasjementsbeløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	69.973	88.526				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	41.218	42.043				
Offentlige foretak						
Multilaterale utviklingsbanker						
Internasjonale organisasjoner						
Institusjoner	116.885	115.607				
Foretak	352.441	324.338				
Massemarkedsengasjementer						
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.323.894	2.319.847			90 %	
Forfalte engasjementer	10.479	8.097				
Høyrisiko-engasjementer	22.080	22.073				
Obligasjoner med fortrinnsrett	155.031	155.031		155.031		
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	385.745	385.745				
Andeler i verdipapirfond	54.486	54.486				
Egenkapitalposisjoner	43.025	43.025	89.336			
Øvrige engasjementer	84.686	83.529				
Sum	3.659.943	3.642.347	89.336	155.031		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp for sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Tinn Sparebank benytter ikke kredittderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Verdivurdering av sikkerheter er antatt markedsverdi på tidspunkt for siste vurdering av engasjementet.

Antatt markedsverdi har sin bakgrunn i kjente omsetningsverdier, takster, eller verdiestimat fra Eiendomsverdi AS. Innenfor bedriftsmarkedet vil takst eller objektens kontantstrøm være retningsgivende for den vurderte markedsverdien.

For oppdatering av verdivurdering benytter banken porteføljevask via Eiendomsverdi, som oppdateres etter hvert kvartal, både på person- og bedriftsmarked.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

4.9 Sikkerhetsstilte eiendeler

Matrisen viser bankens finansielle eiendeler som kan stilles som sikkerhet for lån i sentralbanken. Pr. 31.12.2020 er ingen eiendeler stillet som sikkerhet.

Pantsatte og ikke-pantsatte eiendeler

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken
Rentebærende verdipapirer				
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	155.032	154.906	155.032	154.906
herav: sikrede verdipapirer (ABS)				
herav: utstedt av offentlig forvaltning	41.217	31.017	41.217	31.017
herav: utstedt av finansielle foretak	99.628		99.628	
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak				
Sum	295.877	185.923	295.877	185.923

4.10 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken har pr. 31.12.2020 tre løpende rentesikringsavtaler på til sammen kr 28,8 millioner med DnB som motpart. Avtalen er tatt opp for å redusere bankens renterisiko knyttet til utlån med fast rente.

5 Egenkapitalposisjoner

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over resultatet

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

I forhold til klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler som er pengekrav klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med fast og flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Bankens har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt (EBK) som har belåningsgrad under 75 %. Bankens forretningsmodell tilsier at det ikke overføres boliglån som allerede er på bankens balanse til EBK. Bankens har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektivrentemetode. Der hvor tidshorizonten for den finansielle forpliktelsens forfallstidspunkt er relativt kort benyttes den nominelle renten ved beregning av amortisert kost. I kategorien finansielle forpliktelser til

amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelse overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (beløp i tusen kroner)

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål	2.027	2.027				
– børsnoterte aksjer	928	928				
– andre aksjer og andeler	1.099	1.099				
Aksjer og andeler – strategisk formål	130.319	130.319		51.054	51.054	51.054
– børsnoterte aksjer						
– andre aksjer og andeler	130.319	130.319		51.054	51.054	51.054

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6 Renterisiko

Renterisikoen er risikoen for at banken får tap på grunn av renteutviklingen i markedet. Dette vil få utslag hvis banken ikke klarer å tilpasse seg endringer i markedsrenten hurtig nok. Markedsrenten vil påvirke utlånsrenter, innlånsrenter og avkastning på rentebærende papirer – som for eksempel obligasjoner.

Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens eiendels- og gjeldsside ikke er sammenfallende. Renterisiko reduseres ved at innlån og utlån i høy grad tilpasses samme rentebetingelser. Ved årsskiftet hadde banken fastrenteutlån på tilsammen kr 28,8 millioner. Det er inngått rentesikringsavtaler på kr 28,8 millioner som skal eliminere renterisikoen på disse utlånene, jf. punkt 4.10. På gjeldssiden hadde banken ved årsskiftet ingen innskudd fra kunder med avtalt rentebindingstid.

Straks det skjer endringer i rentenivået justeres renten på utlån og innlån med flytende rente, dog slik at de lovbestemte varslingsreglene overholdes. Det foretas løpende kontroll, og månedlig rapportering til styret, om hvordan bankens rentemargin utvikler seg.

Renterisiko	
	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-2.818
Utlån til kunder med rentebinding	-864
Rentebærende verdipapirer	-444
Øvrige rentebærende eiendeler	
Gjeld	-4.126
Innskudd med rentebinding	
Andre innskudd	4.274
Verdipapirgjeld	225
Øvrig rentebærende gjeld	80
Utenom balansen	4.579
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	453

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

7 Styling og kontroll av risiko

Det er et sentralt mål for banken å ha god risiko- og kapitalstyring i sin virksomhet. Med utgangspunkt i vedtatt overordnet strategi er det etablert styringsmål og rammer for det enkelte risikoområde. Disse skal bidra til å sikre bankens lønnsomhet og soliditet både på kort og lang sikt samt hindre for stor risikokonsentrasjon i virksomheten som eventuelt kan true bankens fortsatte selvstendighet og eksistens.

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende. Dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også vurderer behovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer eller lignende.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. I tillegg gjennomfører banken en «omvendt» stresstest. I en slik stresstest bestemmer banken først hvilken kapitaldekning som er så lav at banken risikerer å bli satt under administrasjon og/eller overtatt. Deretter simulerer banken med forskjellige kombinasjoner av parameterverdier som i sum gir det resultat man har bestemt. Hensikten med en slik omvendt stresstest er å gi banken ytterligere kunnskap om hvor mye som skal til før bankens kapitaldekning faller under ett kritisk nivå. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for ulike risikoer ved hjelp av ulike metoder:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Eiendomspriserisiko
- Likviditetsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategisk risiko
- Systemrisiko
- Restrisiko
- Kursrisiko
- Renterisiko
- Valutarisiko

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoe

Bankens risikostyring tar utgangspunkt i policy for virksomhets- og risikostyring blant annet med beskrivelse av organisering av funksjoner, rapportering og fastsettelse av rammer.

Ansvar for og gjennomføring av bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre, ledelse og operative enheter.

Høsten 2014 etablerte banken en egen risikokontrollfunksjon. Denne funksjonen er lagt til økonomisjef/leder for stabsavdelingen og har det overordnede ansvaret for å overvåke, identifisere og rapportere risiko i banken og rapportere til styret. Rapporteringen gir styret en samlet oversikt over eksponering i forhold til etablerte rammer, slik at ledelsen og styret kan påse at risikobildet er i tråd med bankens risikovilje.

Risikorapporteringen kvantifiserer og vurderer alle vesentlige risikoer som er relevante for banken; herunder kredittrisiko, markedsrisiko, operasjonell risiko, likviditetsrisiko. Status på de ulike risikoer skal vurderes i henhold til etablerte rammer og mål.

Styret har ansvar for å påse at banken har en ansvarlig kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, samt sørge for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. Styret fastsetter de overordnede mål relatert til risikoprofil og avkastning. Styret fastsetter videre de overordnede rammer, fullmakter og retningslinjer for risikostyringen, samt etiske regler og kvalitetskrav.

Fra 30.06.2010 ble banken pålagt å ha et revisjonsutvalg. Det er vedtatt at hele bankens styre skal fungere som revisjonsutvalg. Revisjonsutvalget er et forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret.

Opgavene til revisjonsutvalget er blant annet:

- Forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
- Overvåke systemene for internkontroll og risikostyring
- Ha løpende kontakt med foretakets revisor
- Vurdere og overvåke revisors uavhengighet
- Risikoutvalg – samme som revisjonsutvalg pga. størrelse

Banksjef har ansvaret for den overordnede risikostyringen, herunder ansvarlig for at det implementeres effektive risikostyringssystemer i banken, og at risikoeksponeringen overvåkes. Banksjef er videre ansvarlig for delegering av fullmakter og rapportering til styret.

Ledere har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med bankens vedtatte risikoprofil. For å sikre god økonomisk og administrativ styring skal den enkelte leder ha nødvendig kunnskap om vesentlige risikoforhold innenfor eget område.

Bankens eksterne revisor etterprøver om rutiner og retningslinjer etterleves, samt vurderer om bankens modellverk knyttet til risiko- og kapitalstyring gir et riktig uttrykk for bankens samlede risiko- og kapital situasjon. Ekstern revisor utarbeider årlig en uavhengig bekreftelse av bankens interne kontroll som også inneholder en vurdering av bankens kapitalanalyse (ICAAP), samt en vurdering av styring og kontroll med likviditetsrisiko.

Styret foretar en årlig gjennomgang/revidering av vedtatte risikobaserte rammer og måltall. Videre gjennomføres periodiske stresstester på de mest kritiske risikoområdene, og det utarbeides beredskapsplaner for iverksettelse av eventuelle nødvendige tiltak.

I det følgende gis en nærmere beskrivelse av de ulike typer risiko og hvordan banken har håndtert disse.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Kredittrisikoen for Tinn Sparebank er primært knyttet til utlånsvirksomheten og delvis til verdipapirbeholdningen. Bankens obligasjonsportefølje består av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner, kommuner og industriselskaper. Det knytter seg moderat kredittrisiko til denne porteføljen. Det foreligger egen rutine for å styre kredittrisiko i obligasjonsporteføljen.

Kredittrisiko styres gjennom egne styringsdokumenter og bevilgningsreglement. Styret gjennomgår årlig bankens styringsdokumenter og bevilgningsreglement for kredittvirksomheten. Styringsdokumentene definerer bankens kredittpolicy, der det fastsettes overordnede mål for eksponering knyttet til geografisk markedsområde, portefølje, bransje og enkeltkunder, kompetansekrav, organisering mv.

Bevilgningsreglementet delegerer kredittfullmakt til banksjef innenfor visse rammer. Banksjefen kan delegere fullmakter videre. De delegerte fullmaktene er relatert til enkeltengasjementers størrelse og risiko.

Banken skal tilstrebe å ha medarbeidere med høy kompetanse. Kompetansen defineres som en blanding av formalkompetanse, erfaring, lokalkunnskap og kommunikasjonsevne. Løpende kompetanseutvikling er en prioritert og nødvendig innsatsfaktor for å bygge opp og vedlikeholde kompetansen.

Banken har utarbeidet en kredittåndbok, der kredittprosessen, retningslinjer for risikoklassifisering, engasjementsoppfølging og rapportering beskrives. Det utarbeides månedlige og kvartalsvise risikorapporter som danner grunnlaget for styring og kontroll av kredittrisikoen.

Markedsrisiko

Markedsrisikoen defineres som risikoen for tap som skyldes endringer i renter, aksje-/verdipapirkurser og valutakurser. Tinn Sparebanks markedsrisiko oppstår i hovedsak fra investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, og som følge av aktiviteter som utføres for å understøtte driften – som innlån (funding) og rentehandel. Bankens definerer denne risikoen som lav til moderat.

Bankens beholdning av finansielle instrumenter er kategorisert som handels-, omløps- eller anleggsp portefølje.

Handelsportefølje består av aksjer, andeler og egenkapitalbevis hvor intensjonen er å realisere gevinster på kurssvingninger gjennom aktivt kjøp og salg i et likvid marked. Instrumentene vurderes individuelt til virkelig verdi og verdiendringer føres over resultatet. Bankens har for tiden ingen handelsportefølje.

Omløpsportefølje består av obligasjoner, fondsobligasjoner og ansvarlige lån hvor intensjonen om gevinstrealisering ikke er framtreddende. Instrumentene vurderes som en portefølje og settes til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi. Verdiendringer føres over resultatet.

Anleggsp portefølje består av aksjer og andeler beregnet til varig eie og vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Nedskrivning foretas når virkelig verdi er lavere enn anskaffelseskost og verdinedgangen skyldes forhold som må antas å ikke være av forbigående karakter.

Markedsrisikoen styres, måles og overvåkes løpende i henhold til rammer vedtatt av styret i bankens markedspolicy hvor maksimale rammer for eksponering i rentebærende instrumenter, aksjer og valuta er fastsatt. Rammefastsettelsen inkluderer både totalrammer, delrammer og rammer for enkeltengasjement, samt retningslinjer for kredittvurdering av instrumentutsteder. Bankens markedspolicy revideres årlig. Det foretas månedlig rapportering til styret over den løpende verdiutvikling i bankens finansielle instrumenter.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer og kontrollrutiner, svikt hos mennesker eller eksterne hendelser som datakriminalitet, underslag, ran mv.

Operasjonell risiko i Tinn Sparebank styres gjennom et eget rammeverk tilknyttet en kvalitetsmodell. Banken vurderer risikoen som lav til moderat. Tilknyttet denne inngår en rekke ulike elementer:

- Det foretas årlig en vurdering av strategiske risikoer og risikoer knyttet til de ulike forretnings- og støtteprosesser. Denne vurderingen danner grunnlaget for fastsettelse av kontrolltiltak relatert til de identifiserte risikoer. I tillegg blir det foretatt risikovurderinger i forbindelse med implementering av nye produkter og systemer.
- Banken registrerer vesentlige uønskede hendelser. Erfaringsmessig må det arbeides videre med å bedre rapporteringsstrukturen slik at alle vesentlige hendelser fanges opp for å identifisere svakheter i internkontrollen, og danne grunnlag for iverksettelse av nødvendige forbedringstiltak.
- Det gjennomføres en årlig lederbekreftelse hvor det rapporteres oppover i organisasjonen om kvaliteten i internkontrollen innenfor den enkelte organisatoriske enhet. Bekreftelsen danner grunnlag for forbedringstiltak på identifiserte områder.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon av:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Konsentrasjonsrisiko er en viktig del av den samlede risikoen i bank. Historien har vist at problemer for enkeltbanker og banksektoren samlet ofte bunner i konsentrasjon på aktivasiden. Noen sektorer blir hardere rammet enn andre ved konjunkturedringer.

I Tinn Sparebank styres konsentrasjonsrisiko ved hjelp av rammer for eksponering. I bankens kredittpolicy er det lagt til grunn rammer for porteføljens fordeling innenfor personmarkedet og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor enkeltbransjer, størrelse på engasjement med en motpart, antall "store" engasjement og summen av "store" engasjement.

Som en typisk lokalbank, vil hovedtyngden av utlånene til Tinn Sparebank naturlig nok ha en begrenset geografisk spredning.

I beregningen av økonomisk kapital er det beregnet (etter statistiske modeller) konsentrasjonsrisiko knyttet til:

- Individuell konsentrasjon
- Bransjekonsentrasjon
- Regional konsentrasjon

Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på bankens faste eiendommer. Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evne til å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige økte kostnader. Risikoen vil avhenge av bankens balansestruktur, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet.

Banken har en vedtatt likviditetspolicy som beskriver den strategien banken skal følge for å identifisere og sikre at likviditetsrisikoen til enhver tid er under kontroll og at banken har nødvendig handlefrihet til å håndtere denne type risiko ved uventede/uforutsigbare hendelser.

Målet for Tinn Sparebanks likviditetsrisiko er å ha tilgang på tilstrekkelig likvide midler til å kunne opprettholde sin virksomhet gjennom alle realistiske stressituasjoner. Disponibel likviditet skal være tilstrekkelig til å videreføre virksomheten på tilnærmet normal måte uten tilførsel av ekstern finansiering fra kapitalmarkedet i 12 måneder, bl.a. gjennom eventuelt salg av verdipapirer, salg av utlån og bruk av trekkrettigheter.

Likviditetsstrategien angir rammene for bankens likviditetsrisiko og behandles av styret minst en gang i året. Identifisering og kontroll av likviditetsrisikoen utøves av bankens administrasjon og rapporteres til styret ved hvert styremøte.

Innskudd fra kunder er bankens klart viktigste finansieringskilde. I henhold til bankens likviditetsstrategi skal innskuddsdekningen, dvs. innskudd i prosent av brutto utlån, ikke falle under 70 %. Bankens innskuddsdekning var ved utgangen av 2020 på 112,4 %.

Ved finansiering i kapitalmarkedet skal banken søke mot en mest mulig optimal spredning på forfall innenfor en tidshorison fra 1 måned og opp til 5 år, hvor det styres mot at refinansieringsbehovet blir om lag like stort hvert år. Det er et mål å spre finansieringen på flere lån/kreditter, der det enkelte lån/kreditt ikke skal være større enn kr 100 millioner og der forfallstidspunktene søkes spredt over året. Likeledes er det et mål å spre finansieringen på flest mulig lånekilder med mulighet for å benytte ulike låne- og kredittformer. Tinn Sparebank hadde innlån gjennom låneopptak i markedet på til sammen kr 230 millioner pr 31.12.2020.

Banken har en betydelig likviditetsreserve tilgjengelig i form av likvide verdipapirer samt ubenyttede trekkrettigheter. Banken har i tillegg kontanter og innskudd i banker.

Med bakgrunn i de vedtatte måltall for bankens likviditetsstrategi, vurderes bankens faktiske likviditetsrisiko p.t. som lav til moderat.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd.

Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter.

Strategisk risiko

Strategisk risiko er risikoen for uventede tap eller sviktende inntjening knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp.

Systemrisiko

Systemrisiko defineres som risikoen for at hele det finansielle systemet rammes som følge av smitteeffekter når en eller flere finansinstitusjoner opplever problemer. Banken håndterer systemrisikoen gjennom å diversifisere bankens pengeplasseringer. Selv om kjennetegnene ved en finansiell systemkrise er at den rammer bredt, så anses det som en stor fordel å spre bankens overskuddslikviditet fordi en eventuell krise ikke nødvendigvis rammer like hardt og på samme tidspunkt i alle finansinstitusjonene. Banken håndterer fundingrisikoen ved å ha god innskuddsdekning og en betydelig reserve plassert i Norges Bank. En systemkrise vil sannsynligvis medføre økte fundingkostnader for banken, og over tid true bankens eksistens. Dersom en realøkonomisk krise skulle inntreffe og føre til unormale høye tap, vil bankens soliditet kunne komme under press.

Restrisiko

Restrisiko er den risiko banken vurderer i forhold til iverksettelse av utvidede tiltak for å begrense risiko ytterligere. Det er tatt høyde for dette i forbindelse med vurderingene av de andre risikoene

Kursrisiko

Kursrisiko er risiko vedrørende beholdningen av verdipapirer som er utsatt for verdiendringer.

Renterisiko

Renterisiko oppstår i forbindelse med utlån og innlånsvirksomhet og i tilknytning til aktivitet i penge- og kapitalmarkedet. Renterisiko er et resultat av at rentebindingstiden for bankens eiendels- og gjeldsside ikke er sammenfallende.

Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at bankens beholdning av og forpliktelser i andre valutaer skal medføre tap som følge av endringer i valutakurser.

8 Standardiserte skjemaer for offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital.

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter		Fondsobligasjon	Ansvarlig lån
1	Utsteder	Tinn Sparebank	Tinn Sparebank
2	Entydig identifikasjonskode (f.eks. CUSIP, ISIN eller Bloombergs identifikasjonskode for rettede emisjoner)	N00010806789	N00010823784
3	Gjeldende lovgivning for instrumentet.	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner mv av 1.juni 1990	Forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner mv av 1.juni 1990
Behandling etter kapitalregelverket			
4	Regler som gjelder i overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
5	Regler som gjelder etter overgangsperioden	Annen godkjent kjernekapital	Tilleggskapital
6	Medregning på selskaps- eller (del)konsolidert nivå, selskaps- og (del)konsolidert nivå	Selskapsnivå	Selskapsnivå
7	Instrumenttype (typer skal spesifiseres for hver jurisdiksjon)	Fondsobligasjonskapital	Ansvarlig lån
8	Beløp som inngår i ansvarlig kapital (i millioner NOK fra seneste rapporteringsdato)	40 mill	40 mill
9	Instrumentets nominelle verdi	40 mill	40 mill
9a	Emisjonskurs	100	100
9b	Innløsningskurs	100	100
10	Regnskapsmessig klassifisering	Egenkapital	Egenkapital
11	Opprinnelig utstedelsesdato	03.10.2017	12.06.2018
12	Evigvarende eller tidsbegrenset	Evigvarende	Tidsbegrenset
13	Opprinnelig forfallsdato	Ingen forfallsdato	12.06.2028
14	Innløsningsrett for utsteder forutsatt samtykke fra Finanstilsynet	Ja	Ja
15	Dato for innløsningsrett, eventuell betinget innløsningsrett og innløsningsbeløp	03.10.2022	12.06.2023
16	Datoer for eventuell etterfølgende innløsningsrett	ved hvert renteforfall	ved hvert renteforfall
Renter/utbytte			
17	prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Flytende	Flytende
18	Rentesats og eventuelt tilknyttet referanserente	3 mnd Nilbor+3,75	3 mnd Nilbor+2,10
19	Vilkår om at det ikke kan betales utbytte hvis det ikke er betalt rente på instrumentet («dividend stopper»)	N/A	N/A
20a	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til tidspunkt)	N/A	N/A
20b	Full fleksibilitet, delvis fleksibilitet eller pliktig (med hensyn til beløp)	N/A	N/A
21	Vilkår om rentekjøning eller annet incitament til innfrielse	Nei	Nei
22	Ikke-kumulativ eller kumulativ	Nei	Nei
Konvertering/nedskrivning			
23	Konvertibel eller ikke konvertibel	Nei	Nei
24	Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A	N/A
25	Hvis konvertibel, hel eller delvis	N/A	N/A
26	Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A
27	Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A
28	Hvis konvertibel, oppgi instrumenttypen det konverteres til	N/A	N/A
29	Hvis konvertibel, oppgi utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A	N/A
30	Vilkår om nedskrivning	Ja	Nei
31	Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	Når dekningen av Ren kjernekapital faller under 5,125% på utsteders selskapsnivå eller på konsolidert nivå.	N/A
32	Hvis nedskrivning, hel eller delvis	Helt eller delvis	N/A
33	Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	Midlertidig	N/A
34	Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	Samlet oppskrivning og renter skal ikke overstige årsoverskuddet etter skatt multiplisert med annen godkjent kjernekapitals andel av kjernekapitalen	N/A
35	Prioritetsrekkefølge ved avvikling (oppgi instrumenttypen som har nærmeste bedre prioritet)	Sparebankens fond	Sparebankens fond
36	Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei
37	Hvis ja, spesifiser hvilke vilkår som ikke oppfyller nye krav	N/A	N/A

	(A) Beløp på datoen for offentlig- gjøring	(B) Referanser til artikler i forordningen (CRR)	(C) Beløp omfattet av overgangs- regler
Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital			
1		26 (1), 27, 28 og 29	
2	358.707,00	26 (1) (c)	
3	35.394,00	26 (1) (d) og (e)	
3a		26 (1) (f)	
4			
5		84	
5a	21.629,00	26 (2)	
6	415.730,00	Sum rad 1 t.o.m. 5a	
Ren kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
7	-482,00	34 og 105	
8		36 (1) (b) og 37	
9			
10		36 (1) (c) og 38	
11		33 (1) (a)	
12		36 (1) (d), 40 og 159	
13		32 (1)	
14		33 (1) (b) og (c)	
15		36 (1) (e) og 41	
16		36 (1) (f) og 42	
17		36 (1) (g) og 44	
18	-89.336,00	36 (1) (h), 43, 45, 46, 49 (2), 79, 469 (1) (a), 472 (10) og 478 (1)	
19		36 (1) (i), 43, 45, 47, 48 (1) (b), 49 (1) til (3) og 79	
20			
20a		36 (1) (k)	
20b		36 (1) (k) (i) og 89 til 91	
20c		36 (1) (k) (ii), 243 (1) (b), 244 (1) (b) og 258	
20d		36 (1) (k) (iii) og 379 (3)	
21		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
22		48 (1)	
23		36 (1) (i) og 48 (1) (b)	
24			
25		36 (1) (c), 38 og 48 (1) (a)	
25a		36 (1) (a)	
25b		36 (1) (i)	
26		Sum 26a og 26b	
26a			
		468	
		468	
26b			
27		36 (1) (i)	
28	-89.818,00	Sum rad 7 t.o.m. 20a, 21, 22, 25a, 25b, 26 og 27	
29	325.912,00	Rad 6 pluss rad 28 hvis beløpet i rad 28 er negativt, ellers minus	

Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter			
30	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	40.000,00	51 og 52
31	herav: klassifisert som egenkapital etter gjeldende regnskapsstandard		
32	herav: klassifisert som gjeld etter gjeldende regnskapsstandard		
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (3) og (5)
	Statlige innskudd av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
	Fondsobligasjonskapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i annen godkjent kjernekapital		85 og 86
34	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
35	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	40.000,00	Sum rad 30, 33 og 34
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer			
37	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen fondsobligasjonskapital (negativt beløp)		52 (1) (b), 56 (a) og 57
38	Beholdning av annen godkjent kjernekapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		56 (b) og 58
39	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (c), 59, 60 og 79
40	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av fondsobligasjonskapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		56 (d), 59 og 79
41	Justeringer i annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser		Sum rad 41a, 41b og 41c
41a	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41b	Fradrag som skal gjøres i annen godkjent kjernekapital, i stedet for tilleggskapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
41c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til annen godkjent kjernekapital som følge av overgangsbestemmelser for andre filtre og fradrag		
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst (negativt beløp)		
	herav: ...		
42	Overskytende fradrag i tilleggskapital (negativt beløp)		56 (e)
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	-	Sum rad 37 t.o.m. 41 og rad 42
44	Annen godkjent kjernekapital	40.000,00	Rad 36 pluss rad 43. Gir fradrag fordi beløpet i rad 43 er negativt
45	Kjernekapital	365.912,00	Sum rad 29 og rad 44
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger			
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	40.000,00	62 og 63
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		486 (4) og (5)
	Statlige innskudd av tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser		
48	Ansvarlig lånekapital utstedt av datterselskaper til tredjeparter som kan medregnes i tilleggskapitalen		87 og 88
49	herav: instrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		
50	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62 (c) og (d)
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	40.000,00	Sum rad 46 t.o.m. 48 og rad 50
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer			
52	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av egen ansvarlig lånekapital (negativt beløp)		63 (b) (i), 66 (a) og 67
53	Beholdning av tilleggskapital i annet selskap i finansiell sektor som har en gjensidig investering av ansvarlig kapital (negativt beløp)		66 (b) og 68
54	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen ikke har en vesentlig investering. Beløp som overstiger grensen på 10 %, regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (c), 69, 70 og 79
54a	herav: nye beholdninger som ikke omfattes av overgangsbestemmelser		
54b	herav: beholdninger fra før 1. januar 2013 omfattet av overgangsbestemmelser		
55	Direkte, indirekte og syntetiske beholdninger av ansvarlig lånekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner (negativt beløp)		66 (d), 69 og 79
56	Justeringer i tilleggskapital som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		Sum rad 56a, 56b og 56c
56a	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for ren kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		469 (1) (b) og 472 (10) (a)
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56b	Fradrag som skal gjøres i tilleggskapital, i stedet for annen godkjent kjernekapital, som følge av overgangsbestemmelser (negativt beløp)		
	herav: spesifiser de enkelte postene linje for linje		
56c	Beløp som skal trekkes fra eller legges til tilleggskapitalen som følge av overgangsbestemmelser for filtre og andre fradrag		468
	herav: filter for urealisert tap		
	herav: filter for urealisert gevinst		468
	herav: ...		
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	-	Sum rad 52 t.o.m. 54, rad 55 og 56
58	Tilleggskapital	40.000,00	Rad 51 pluss rad 57 hvis beløpet i rad 57 er negativt, ellers minus
59	Ansvarlig kapital	405.912,00	Sum rad 45 og rad 58
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser		472 (10) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra ren kjernekapital		469 (1) (b)
	herav: beløp som ikke er trukket fra annen godkjent kjernekapital		
	herav: beløp som ikke er trukket fra tilleggskapital		
60	Beregningsgrunnlag	1.595.102,00	

Kapitaldekning og buffere			
61	Ren kjernekapitaldekning	20,43 %	92 (2) (a)
62	Kjernekapitaldekning	22,94 %	92 (2) (b)
63	Kapitaldekning	25,45 %	92 (2) (c)
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	12,50 %	CRD 128, 129, 130, 131 og 133
65	herav: bevaringsbuffer	2,50	
66	herav: motsyklisk buffer	2,50	
67	herav: systemrisikobuffer	3,00	
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)		CRD 131
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav		CRD 128
69	Ikke relevant etter EØS-regler		
70	Ikke relevant etter EØS-regler		
71	Ikke relevant etter EØS-regler		
Kapitaldekning og buffere			
72	Beholdninger av ansvarlig kapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en ikke vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (h), 45, 46, 472 (10), 56 (c), 59, 60, 66 (c), 69 og 70
73	Beholdninger av ren kjernekapital i andre selskaper i finansiell sektor der institusjonen har en vesentlig investering, som samlet er under grensen på 10 %. Beløp regnet etter fradrag som er tillatt for korte posisjoner.		36 (1) (i), 45 og 48
74	Tomt felt i EØS		
75	Utsatt skattefordel som skyldes midlertidige forskjeller redusert med utsatt skatt som kan motregnes, som er under grensen på 10 %.		36 (1) (c), 38 og 48
Grenser for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen			
76	Generelle kredittrisikoreserver	-	62
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen		62
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap		62
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger		62
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser			
80	Grense for medregning av rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser		484 (3) og 486 (2) og (5)
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	484 (3) og 486 (2) og (5)
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (4) og 486 (3) og (5)
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser		484 (5) og 486 (4) og (5)